

רע"פ 3034/16 - אלברט דיין נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 3034/16

כבוד השופט ח' מלצר
אלברט דיין

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בירושלים (כב' השופט א' כהן) מתאריך
28.02.2016 ב-עפ"ת 48824-01-16

עו"ד אריאל הרמן

בשם המבקש:

עו"ד לינור בן אוליאל

בשם המשיבה:

החלטה

1. בפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' כהן) ב-עפ"ת 48824-01-16 מתאריך 28.02.2016, במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בירושלים (כב' השופטת ש' זוכוביצקי-אורי) ב-תת"ע 3807-06-15 מתאריך 17.12.2015.

אביא להלן בקצרה את הנתונים הדרושים להכרעה בבקשה.

רקע

2. כנגד המבקש הוגש כתב אישום לבית משפט לתעבורה בירושלים המייחס לו עבירה של נהיגה בשכרות בגין סירוב להיבדק, עבירה לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: הפקודה), יחד עם סעיפים 64ד(א) ו-64ב לפקודה. בהמשך כתב האישום תוקן כך שנוספו לו עדי תביעה.

3. לפי הנטען בכתב האישום המתוקן, בתאריך 04.06.2015 המבקש נהג ברכבו הפרטי בהיותו שיכור, וסירב לתת דגימה של אוויר לפי דרישת שוטר.

4. בתאריך 16.09.2015 בית משפט לתעבורה הנכבד הרשיע את המבקש, שלא היה מיוצג בהליך זה, לאחר שמיעת ראיות, במיוחד לו בכתב האישום המתוקן. במסגרת הכרעת הדין נקבע, בין היתר, כי האירוע החל כאשר מתנדבת עיכבה את המבקש, אשר צעק לעברה, וסירב לבקשתה לבצע בדיקת נשיפון. עוד נקבע כי המתנדבת הזעיקה שוטר, אשר המשיך את הטיפול במבקש. השוטר, כך נקבע, הורה למבקש להימנע משתיה ואכילה, אך המבקש שתה והכניס לפיו מסטיק. בית המשפט לתעבורה הנכבד קבע כי לאחר מכן השוטר הורה למבקש לצאת מהרכב, המבקש סירב, ומשכן השוטר הוציא את המבקש מהרכב בכוח. עוד נקבע כי המבקש כשל בבדיקת הנשיפון שנערכה לו. לאחר מכן, למבקש בוצעה בדיקת מאפיינים על ידי השוטר, אשר את חלקה המבקש סירב לבצע, ובחלקה האחר – כשל. בשלב הבא, השוטר הבחין כי מפיו של המבקש נודף ריח אלכוהול, וערך למבקש בדיקת "נישוף", אשר במסגרתה, כך נקבע, המבקש לא נשף כראוי בכל ארבעת מחזורי הנשיפה שנערכו לו (ראו: עמ' 5-7 להכרעת הדין).

בית המשפט לתעבורה הנכבד קבע עוד כי המבקש התנהג ב"גסות ובהתרסה" כלפי המתנדבת והשוטרים, כשל בבדיקת המאפיינים, שתה ולעס מסטיק בניגוד להוראות שקיבל, ונשף שלא כראוי לתוך מכשיר ה"נישוף" (ראו: עמ' 6-7 להכרעת הדין). בנוסף נפסק כי יש לראות בהתנהגותו של המבקש סירוב לבצע את בדיקת ה"נישוף" – דבר שמקים כנגד המבקש חזקת שכרות לפי סעיף 64ד לפקודה, כאשר: "לא רק שלא עלה ביד המבקש להפריך החזקה, אלא שהחזקה מקבלת סיוע וחיזוק מראיות נפרדות המעידות כי היה שיכור" (ראו: עמ' 7 להכרעת הדין).

5. בתאריך 17.12.2015 בית משפט לתעבורה הנכבד גזר את דינו של המבקש, והשית עליו את העונשים הבאים: קנס בסך 1,000 ש"ח; פסילה מלקבל, או מלהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה של 24 חודשים; פסילה על תנאי למשך שלושה חודשים מלקבל, או מלהחזיק ברישיון נהיגה למשך שלוש שנים; ועונש של 100 שעות שירות לתועלת הציבור, וזאת בהתאם למוסכם עם שירות המבחן.

במועד גזר הדין נקבע כי המבקש יפקיד את רישונו עד לתאריך 01.02.2016.

6. בתאריך 25.01.2016 המבקש הגיש ערעור, זו הפעם כשהוא מיוצג, כנגד פסק דינו של בית משפט לתעבורה הנכבד. במסגרת הערעור בא-כוחו של המבקש ביקש להוסיף ראיה נוספת בערעור, שהיא חוות דעת רפואית של מומחה במחלות ריאה, ממנה עולה, לכאורה, כי המבקש, מעשן בקביעות, סובל ממחלת ריאות חסימתית כרונית, אשר משליכה על הנשימה ועל תפקודי הריאות ומקשה עליו לנשום ולנשוף. המבקש טען עוד כי לא שתה אלכוהול בסמוך לאירוע, וכי הוא ניסה פעמים רבות לבצע את בדיקת ה"נישוף". המבקש טען בנוסף כי בנסיבות אלו שגתה הערכאה המבררת עמוד 2

כאשר החילה את החזקה הקבועה בסעיף 64ד לפקודה בעניינו.

7. בתאריך 28.02.2016 בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את הערעור בקובעו, בין היתר, כי אין מקום, בנסיבות העניין, להתערב בקביעות המהימנות והעובדה של בית משפט לתעבורה הנכבד, אשר אימץ את גירסת עדי התביעה, ודחה את גירסתו של המבקש בקובעו כי גירסתו זו הינה: "בלתי מתקבלת על הדעת" (ראו: עמ' 4 להכרעת הדין; פסקה 7 לפסק הדין בערעור). עוד נקבע כי בנסיבות דן ניתן לקבוע את שכרותו של המבקש מעבר לספק סביר, וזאת על סמך ראיות אחרות.

עם דחיית הערעור, בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי המבקש יפקיד את רישונו ללא דיחוי.

8. למען שלמות התמונה אוסיף ואציין כי בתאריך 31.01.2016 בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את בקשת המבקש לעיכוב ביצוע עונש הפסילה. ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי הנכבד שלא לעכב ביצוע – נדחה ב- החלטת חברתי, השופטת ע' ברון בתאריך 07.02.2016 (ראו: בש"פ 828/16). ביני לביני המבקש הגיש בקשה נוספת לעיכוב ביצוע, זו הפעם לבית המשפט לתעבורה, אשר בתאריך 02.02.2016 קיבל את הבקשה, ודחה את ריצוי עונש הפסילה לתאריך 01.03.2016. בית המשפט המחוזי ביקר התנהלות זו במסגרת פסק דינו (ראו: פסקה 14 לפסק הדין). על כל פנים, המבקש הפקיד את רישונו בתאריך 01.03.2016.

מכאן הבקשה למתן רשות ערעור שלפני.

תמצית טענות הצדדים

9. המבקש, המיוצג בבקשה זו בידי בא-כוח אחר מזה שייצגו בערעור, טוען כי נגרם לו עיוות דין, וזאת בשל כך שלא יוצג בהליך בפני בית משפט לתעבורה, ומאחר שבקשתו להגשת ראייה חדשה נדחתה בידי בית המשפט המחוזי הנכבד. לטענת המבקש, היה על בית משפט לתעבורה הנכבד ליידע את המבקש בדבר האפשרות לתמוך את טענתו לחוסר יכולת לנשוף כראוי באמצעות ראייה רפואית, וכי בכל מקרה היה על בית המשפט המחוזי הנכבד לקבל ראייה זו לאחר שהוגשה. בנוסף, המבקש טוען כי בית המשפט המחוזי הנכבד חרג מהמסגרת שהותוותה בהכרעת הדין עת בחן את השאלה האם המבקש היה שיכור בזמן האירוע על יסוד התנהגותו הכוללת, ולא התמקד בחזקת הסירוב. המבקש טוען עוד כי העונש שהושת עליו עלול לפגוע במשפחתו ולפגוע בהליך שיקומו.

10. המשיבה טוענת מנגד כי דין הבקשה להידחות. לטענת המשיבה עניינו של המבקש אינו עומד בתנאים שהותוו בפסיקה למתן רשות ערעור, שכן לא עולה ממנו כל שאלה משפטית, או ציבורית כללית. לטענת המשיבה, אף לגופם של דברים – אין מקום ליתן כאן רשות ערעור באשר לא נגרם למבקש כל עיוות דין. המשיבה טוענת עוד כי בית המשפט המחוזי הנכבד התבסס, בנוסף לחזקת הסירוב, על מכלול של ראיות נוספות המבססות את שכרותו של המבקש. בנוסף, לטענת המשיבה ישנן בתיק ראיות רבות להוכחת שכרותו של המבקש, וזאת אף מבלי להידרש להתקיימות חזקת הסירוב בעניינו. המשיבה טוענת לבסוף כי אין מקום להתערב, בנסיבות, בעונש שנגזר על המבקש, עונש המהווה, לגישה, את עונש הפסילה המינימלי לפי הפקודה.

11. לאחר שעיינתי בבקשה, בתגובת המשיבה ובחומר שצורף להם - הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה לרשות ערעור להידחות. אביא את נימוקי למסקנתי זו מיד בסמוך.

12. הלכה היא כי בקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תתקבל רק במקרים בהם מתעוררת שאלה משפטית רחבת היקף וכבדת משקל, בעלת השלכות ציבוריות החורגות מעניינם הקונקרטי של הצדדים לבקשה, או בנסיבות המעוררות חשש מפני עיוות דין, או אי-צדק חמור שנגרם למבקש (ראו: רע"פ 3101/15 אבו רמילה נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (25.05.2015); רע"פ 8276/14 עזיזה נ' מדינת ישראל, בפסקה 12 (15.02.2016)).

13. הבקשה דנן איננה עומדת באמות המידה שנקבעו בפסיקה למתן רשות ערעור "בגלגול שלישי", שכן היא איננה חורגת מעובדות עניינו הפרטני של המבקש, והיא אף לא מעוררת כל שאלה משפטית עקרונית. כמו כן לא מצאתי כי נגרם למבקש עיוות דין, או כי מתקיימים שיקולי צדק התומכים במתן רשות ערעור בעניינו. די בכך כדי לדחות את הבקשה למתן רשות ערעור.

14. מעבר לדרוש, אף לגופם של דברים - דין הבקשה להידחות. המבקש מעלה במסגרת בקשתו טענות שונות המופנות כל כולן כלפי ממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו בידי הערכאה הדיונית. בהקשר לכך נקבע לא אחת כי לא בנקל תתערב ערכאת הערעור בממצאי עובדה ומהימנות. דברים אלו יפים מקל וחומר, כאשר מדובר בהשגות על קביעות עובדתיות ב"גלגול שלישי" (ראו: רע"פ 4150/15 בר כוכבא נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (18.06.2015)).

15. בית המשפט המחוזי הנכבד אמנם סבר לפני תחילת הדיון בערעור כי יש מקום להחזיר את הדיון לבית המשפט לתעבורה, וזאת כדי לאפשר למבקש להציג ראיה נוספת, אך לאחר עיון הוא הגיע למסקנה כי הכרעת הדיון מבוססת היטב (ראו: פסקה 6 לפסק הדין). לא מצאתי טעם טוב להתערב במסקנה זו בדרך של ערעור בהליך ב"גלגול שלישי". בענייננו, נקבע בידי הערכאה המבררת כי עדויותיהם של שלושת עדי המשיבה היו מהימנות וסדורות, ואילו גירסתו של המבקש, לפיה הוא לא היה שיכור, וכי הוא לא הצליח לנשוף במכשיר הינשוף חרף ניסיונותיו הנטענים לעשות כן - נדחתה כבלתי סבירה, או הגיונית (ראו: פסקה 7 לפסק הדין).

16. במקרה דנן, בית המשפט המחוזי הנכבד הסתמך בעניינו של המבקש, בנוסף לחזקת הסירוב, על מכלול של חומר ראיתי: נקבע כי המבקש השיב: "בחוצפה ובברוטליות" לשאלות השוטרים במהלך האירוע (ראו: פסקאות 7, 13 לפסק הדין; עמ' 3 להכרעת הדיון); המבקש נכשל בבדיקת נשיפון, בדיקה אשר מהווה אינדיקציה לכך שריכוז האלכוהול בדמו היה גבוה, בדיקה שעם כישלונו בה, כאמור בפסקה 4 שלעיל - המבקש הועבר לבדיקת ינשוף (ראו: פסקה 7 לפסק הדין); השוטרים העידו כי מפיו של המבקש נדף ריח חזק מאוד של אלכוהול, והם התרשמו כי מדובר בשכרות כבדה (ראו: פסקה 9 לפסק הדין); המבקש נכשל בבדיקת המאפיינים, התנדנד בעמידתו, ואף כשל במבחן הבאת האצבע לאפו שלוש פעמים (ראו: פסקה 12 לפסק הדין). זאת ועוד, לאחר שהוסבר למבקש כי עליו להימנע משתייה, או הכנסת דבר מה לפיו בעת בדיקת הנשיפון, הוא שתה ולעס מסטיק, וזאת בניגוד להוראות שקיבל (ראו: עמ' 6

להכרעת הדין). בהקשר זה כבר נפסק ב-רע"פ 3503/04 אהרון נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 673, 676 (2004):

"... מנגנון הבדיקה המפורט בתקנות (בדיקת דם, בדיקת שתן או בדיקת נשיפה) אינו בא להוציא מתחולתו "...את מי שהוא שיכור אליבא דכולי עלמא, על-פי ראיות המובאות לפני בית המשפט. הוא, למשל, אינו בא למנוע הסתמכות על עדות של מי שפוגש בנהג מטושטש הנהג בזיגזג ימינה ושמאלה ואשר אינו יכול לעמוד על רגליו משנעצר על-ידי השוטר כאשר ריח חזק של אלכוהול נודף מפיו"... הלכה היא אפוא כי ניתן להוכיח נהיגה במצב של שכרות ללא הסתמכות על בדיקה מדעית, והלכה זו מיושמת בכל מקרה ומקרה על-פי נסיבותיו ועל-פי טיב הראיות. כך עשו בתי-משפט קמא בעניינו של המבקש, וכך יעשה כל בית-משפט אשר ידון בסוגיה זו. כל מקרה יוכרע על-פי נסיבותיו, ואין לומר כי בשל סיבה זו בלבד הרף הראייתי לגבי הוכחת נהיגה במצב שכרות אינו ברור..." (ההדגשות שלי - ח"מ).

17. בא-כוחו של המבקש אינו חולק על כך שלא חלה במקרה דנן חובת ייצוג (ראו: עמ' 6 לבקשה; סעיף 15(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982).

זאת ועוד - מעיון בפרוטוקול הדיון בפני בית משפט לתעבורה הנכבד גם עולה כי למבקש הוסברו ההליכים המשפטיים בידי בית המשפט (ראו: פרוטוקול מתאריך 10.11.2015, בעמ' 3; פרוטוקול מתאריך 17.12.2015, בעמ' 15). בנסיבות אלו - לא מצאתי ממש בטענת המבקש לפיה היה על בית משפט לתעבורה הנכבד להבהיר למבקש כי עליו לחזק את טענתו לעניין הקושי הרפואי הנטען (שהועלה במתכונתו הנוכחית רק בערעור בפני בית המשפט המחוזי הנכבד), והשפעתו על יכולת הנשיפה של המבקש, באמצעות חוות דעת רפואית מתאימה.

18. בהקשר זה לא מצאתי גם ממש בטענת המבקש לעניין הגשת הראיה החדשה בשלב הערעור. סעיף 211 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 קובע כי: "בית המשפט רשאי, אם היה סבור כי הדבר דרוש לעשיית צדק, לגבות ראיות או להורות לערכאה הקודמת לגבות ראיות שיוורה". נפסק כי על בית המשפט לשקול שלושה שיקולים מרכזיים בבואו להחליט בבקשה להוספת ראיה בשלב הערעור: אפשרותו של המערער להשיג את הראיה החדשה כבר במהלך הדיון בפני הערכאה הדיונית; אינטרס השמירה על עקרון סופיות הדיון, וכן טיבה ומשקלה של הראיה החדשה, והפוטנציאל הטמון בה לשינוי תוצאת המשפט (ראו: ע"פ 2064/14 קואסמי נ' מדינת ישראל, בפיסקה 13 (24.02.2015); רע"פ 3969/16 רקח נ' מדינת ישראל, בפיסקה 8 (18.07.2016)). בעניינו, בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי: "הכרעת הדין מבוססת היטב, וכי אין מקום להחזרת הדיון לצורך הוספת הראיה המבוקשת" (ראו: פסקה 6 לפסק הדין). לא מצאתי עילה להתערב במסקנתו זו נוכח מכלול הראיות שעמדו בפני הערכאות השונות שדנו בעניינו של המבקש, שכן בעניינו, ולנוכח הממצאים שנקבעו - שוכנעתי כי לא קיים פוטנציאל לשינוי תוצאת המשפט.

19. לבסוף, לא מצאתי מקום להתערב בעונשו של המבקש. נפסק לא אחת כי טענות בנוגע לחומרת העונש אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי", אלא בנסיבות של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה (ראו: רע"פ 6272/13 דאהרי נ' מדינת ישראל, בפיסקה 11 (11.02.2014)). בית משפט לתעבורה הנכבד התחשב ב"עברו התעבורתי המקל" של המבקש, כמו גם בנסיבותיו האישיות, וגזר עליו את עונש הפסילה המינימלי על פי חוק (ראו: סעיף 39א לפקודה).

20. נוכח כל האמור לעיל, נחה דעתי כי המקרה שלפני איננו מצדיק מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי". משכך – בקשת רשות הערעור נדחית.

ניתנה היום, ג' באלול התשע"ו (6.9.2016).

ש ו פ ט
